

Hajnal István Kör
Társadalomtörténeti
Egyesület

Hungarian Society
for
Social History

H Í R L E V É L — NEWSLETTER

Budapest - Szombathely

2000/1. szám

2000. évi konferencia

ÜNNEP - HÉTKÖZNAP - EMLÉKEZET

Társadalom- és kultúrtörténet
határmezsgyéjén

A Hajnal István Kör legutóbbi konferenciáin azokkal az irányzatokkal próbáltunk meg szembenézni, amelyek nyíltan (vagy burkoltan) a hatvanas években előretört társadalomtudományos alapozottságú történetírás helyébe kívántak lépni, új paradigma meghirdetőiként határozták meg magukat.

A társadalomtörténetet az elmúlt bő évtizedben fenyegető támadások között talán az ún. új kultúrtörténeté volt a leglátványosabb. Kevésbe zajos, ám annál szívósabb előretörést mutatott (elsősorban a német nyelvterületen) a mindennapi élet kutatása (Alltagsgeschichte). A tervezett konferencia azonban nem egy-egy új divatáramlat adaptációját célozza, hanem a különböző törekvések azon közös pontjait keresi, ahol az új megközelítések kölcsönösen megtermékenyíthetik egymást. A címben foglalt témában (Ünnep-hétköznap-emlékezet) az "új kultúrhistoria" és az "Alltagsgeschichte"

megközelítései egyaránt gyümölcsözők lehetnének.

A miskolci konferencia hagyományait folytatva mindenekelőtt egy *módszertani* szekciót szervezünk, amely a konferencia alcímében jelzett kérdéskörben a társadalomtörténet és a kultúrtörténet viszonyát kívánja az új helyzetben körüljárni. Ebben a vonatkozásban is interdiszciplinaritásra törekszünk, hiszen a rokontudományok már jó ideje próbáltak szembenézni a felvetett témákkal. Mindenekelőtt az irodalomtudomány (kultusz kutatás), a történeti antropológia és a művészettörténet szakemberei nyújthatnak számunkra tanulságos szempontokat, ötleteket, gondolatokat. Egyúttal arra is készítve bennünket, hogy újra meg újra átgondoljuk szakmánk határait, tudásunk korlátait.

Az ünnep és emlékezet összefüggése 2000-ben különösen aktuálisnak tűnhet, de nem az önünneplők zajos táborához kívánunk csatlakozni, hanem azt szeretnénk megvizsgálni, milyen az ünnepek és a mindennapok viszonya a történelmi emlékezetben, hogyan alakult (ki és át) a közéleti ünnepek rituáléja és koreográfiája, milyen a magánélet

bensőséges ünnepeinek historikuma a különböző kultúrákban stb. A következő szekciókat tervezzük:

- *történelmi jubileumok és nemzeti emlékezet* (mintegy a legutóbbi konferencia zárószekciójának folytatásaként);

- *polgári és paraszti ünnepnapok*;

- *történelmi, művészeti, irodalmi kultuszok*;

- *a hétköznapi és ünnepek időfelfogása*;

- *szervezett tömegünnepek - szórakozó tömegek*.

A konferenciát Szécsényben rendezzük meg a Nógrád Megyei Levéltár szervezésében, 2000. augusztus 25-26-án. Jelentkezni egyoldalas rezümé melléklésével a Nógrád Megyei Levéltár címén lehet **2000. június 10-ig** (c/o Tyekvicska Árpád, Salgótarján, 3100 Bem u. 6.). Tekintettel arra, hogy eredetileg más témát és más helyszínt terveztünk, és saját hibánkból késésben vagyunk, kérjük a kollégák segítségét a jelentkezési határidő pontos betartásával.

Az előző évek hagyományaihoz hasonlóan most is előkészítő előadás fog tájékoztatni bennünket az új megközelítésekről.

Előadó: K. Horváth Zsolt (Atelier):
Megemlékezés - ünnep - (kulturális) örökség

Időpont: 2000. június 5. (hétfő) 14.00

Színhely: ELTE, BTK, IX. terem

Az előadáshoz irodalomként az érdeklődők figyelmébe ajánljuk:

Jacques Le Goff: Franciaország emlékezete. *BUKSZ* 1994. 4. sz. 456-460.

K. Horváth Zsolt: Az eltűnt emlékezet nyomában. Pierre Nora és a történelmi emlékezetkutatás francia látképe. *Aetas* 1999. 3. sz. 132-142.

Pierre Nora: Emlékezet és történelem között. A helyek problematikája. *Aetas* 1999. 3. sz. 142-158.

A konferenciához tágabb elméleti összefüggésben:

The New Cultural History. (Ed. Lynn Hunt) Berkeley-Los Angeles-London, University of California Press, 1989.

Kulturgeschichte Heute. (Hg. Wolfgang Hardtwig - Hans-Ulrich Wehler) Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht, 1996, (Geschichte und Gesellschaft, Sonderheft 16.)

Geschichte zwischen Kultur und Gesellschaft. Beiträge zur Theoriedebatte. (Hg. Thomas Mergel - Thomas Welskopf). München, Beck, 1997.

★ ★ ★

KIADVÁNYOK

AJÁNLÁSOK A KÉZIRATOK FORMÁTUMÁRA

A konferenciákon elhangzott előadások szövegének minél hamarabbi megjelentetése, illetve az egységes szerkezet kialakítása érdekében kérjük:

1. A dolgozatokat lehetőleg **számítógépes szövegszerkesztővel készítsék, s lemezen adják le** a rendezőknek vagy a kötet kijelölt szerkesztőjének. (A biztonság kedvéért – pl. a lemez megsérülhet a szállítás során – egy kinyomtatott példányt is kérnénk.);

2. A jegyzeteket mindig a lap alján (tehát ne a tanulmány végén) **helyezzék el**;

3. Az **évszázadokat** - az idézetek, a tanulmány- és könyvcímek eredeti előfordulásának kivételével - **minden esetben arab számmal kérjük feltüntetni**;

4. Amennyiben a dolgozatokat szövegszerkesztővel készítik, úgy a kiemelendő részt/részeket értelemszerűen a géppel *kurzivalják*, **vastagítsák**. Akik továbbra is a hagyományos technikával, például írógéppel tudják csak elkészíteni dolgozatukat, úgy azok a *kurzivalandó szöveget* egy aláhúzással, a **vastagítandó szöveget** kettős aláhúzással jelölik.

5. Az irodalmi hivatkozásokat a jegyzetekben az alábbi módon kérjük feltüntetni: HECKENAST G., 1994. 94. p. (Amennyiben egy szerzőnek egy évből több munkáját is idézzük, úgy ezt a megjelenés évszáma után per-jellel, majd az abc betűivel jelöljük. Így: 1994/a ... 1994/d.);

6. Amennyiben egy jegyzeten belül több műre vagy levéltári jelzetre is hivatkozunk, úgy egy-egy egység szétválasztását pontos vesszővel (;) jelöljük;

7. A levéltári hivatkozások esetében az első előfordulás alkalmával annak rövidített római és arab számos jelzetén kívül adjuk meg teljes jelzetét, s csak a későbbi előfordulások alkalmával a rövidített változatot. Pl. először: Heves Megyei Levéltár (HML) Nemesi közgyűlésének jegyzőkönyvei (IV. 1/a.) 1728. 245. p., vagy 1728. szeptember 23-ai

kgy. A továbbiakban: HML IV. 1/a. 1728. 245. p., vagy 1728. szeptember 23-ai kgy.

8. Rövidítések esetében az általánosan használt gyakorlatot kövessük: MOL = Magyar Országos Levéltár, HML = Heves Megyei Levéltár stb. **Amennyiben többször szerepel a dolgozatban egyazon rövidítés, úgy az első előfordulás alkalmával minden esetben adjuk meg annak a feloldását**;

9. A felhasznált szakirodalom abc-be szedett jegyzékét a **dolgozat végén** kérjük elhelyezni. A jegyzetekben rövidítve használt irodalmi hivatkozásokat (ld. 5. pont) itt kérjük feloldani az alábbi módon: HECKENAST G., 1994. = HECKENAST Gusztáv: Magyarország nem ipari népessége a 18. században. *Századok* (128. évf.) 1994. 1. sz. 91-101. p. – A oldalszámra utalást minden esetben p-vel (pagina) jelöljük!

Végül kérjük, hogy a dolgozat legvégén szíveskedjenek közölni lakcímüket, munkahelyüket és annak címét (mindkét esetben a telefonszámot is), beosztásukat és tudományos fokozatukat is.

Á. VARGA LÁSZLÓ

★

RÉTEGMONOGRÁFIÁK

Mint a Hírlevél előző számában jeleztük, az Osiris Kiadó egy társadalomtörténeti sorozat indítását tervezi. A szerkesztő bizottság eredetileg 12 szerzőt kért fel szinopszis és mintafejezet megírására. Közül ketten léptek vissza, mivel más elfoglaltságuk miatt nem tudtak vállalkozni a monográfia megírására. A szerkesztő

bizottság első körben öt szinopszist bírált el, amelyek 2000. december 31-el záródó határidőt vállaltak és ezeket terjesztette pártolólag a kiadó elé.

Benedek Gábor: Dzsentrí és Bach-huszárról? Köztisztviselők a 19. század második felében.

Bódy Zsombor: Magántisztviselők Magyarországon 1890 - 1931. Egy munkavállalói csoport születése.

Gyáni Gábor: A középpolgárság társadalomtörténete (a 19. század közepétől a 20. század közepéig)

Püski Levente: Arisztokrácia a 20. század első felében.

Tímár Lajos: A kispolgári rétegek a két világháború között.

A nevezett szerzőket észrevételeinkről, a kiadónak tett pozitív javaslatunkról értesítettük. 1999 decemberében, Gyurgyák Jánossal történt megbeszélés során alakult ki a konszenzus a sorozat és az egyes kötetek tartalmi jegyeivel és végleges határidőivel kapcsolatosan a kiadó, a szerzők és a szerkesztő bizottság között. Ezután, 2000 januárjában a szerződések megkötöttek. Terv szerint az első kötet 2000-ben megjelenik.

Az 1999-es leadási határidő óta további négy szinopszis érkezett a szerkesztő bizottsághoz. Ezeket a szerkesztő bizottság 2000 áprilisában bírálta el és jelenleg terjeszti javaslatát a kiadó elé. A kiadóval történt megállapodásokról és a sorozat folytatásának lehetőségeiről a

későbbiekben fogjuk tájékoztatni a Hírlevél olvasóit.

KÖVÉR GYÖRGY

★ ★ ★

HÍREK, FELHÍVÁSOK

Mérlegen a 20. századi magyar történelem címmel rendezik meg 2000. augusztus 29-31-én Debrecenben a III. Országos Jelenkortörténeti Konferenciát. Az összejövetel középpontjában az elmúlt évszázad történelmének értékelése, értelmezése és megvitatása áll. Három kronológikus szekcióra kerül sor: 1. A századelőtől a második világháború végéig; 2. az 1945 és 1989 közötti korszak; 3. az 1989 utáni évtized. Minden egyes korszak vitáját egy átfogó előadás és korreferátumok vezetik be. További információ: Püski Levente, Debreceni Egyetem Történelmi Intézete (Tel: 06-52-316-666/2096 mellék) vagy Valuch Tibor (Tel: 06-30-9286-786).

★

A Debreceni Egyetem Történelmi Intézete 2000. szeptember 28-30. között rendezi meg az *Ezer éve Európában* című nemzetközi konferenciát. A tanácskozás három nagy történelmi korszak (középkor, koraújkor, újkor) fejlődésének társadalmi, gazdasági, kulturális és mentalitásbeli aspektusait tekinti át. A részletekről Papp Klára ad tájékoztatást (A Debreceni Egyetem Történelmi Intézete, 4010 Debrecen, Pf 48.)

nem kerül. Idézése esetén kérjük az idézet forrását föltüntetni.
Newsletter of the Hungarian Society for Social History. Not for sale. If cited, please
mention the source of citation.

|